

„Soča“ izhaja vsak petek in velja s pošto prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.30
Četrt leta . . . . . „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslancah“ se plačuje za navadno trislošno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. in na starem trgu. — V Trstu v tobakarnici „Via della caserma 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“ na Korenji v Stična - vi hiši št. 10 II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Dr. Tonkli je naš poslanec.

V pondeljek, 27. sept. bila je živahna volitev v volilnih naših okrajih. Raznotera poročila, katera so nam došla od mnogih stranij, naštevajo mnogovrstne povode, vsled katerih so se volilci odločevali za enega ali drugega kandidata. Poročila pojasnjujejo nam tudi o prepričanji, katero so zajemali volilci iz goriškega in tržaškega slovenskega lista. Pripovedujejo, kakó so list za listom pričakovali in primerjali priporočila in razloge tu in tam. Onih volilcev, ki listov niso brali, bilo je majhno število. Taki so se ravnali po ustnih pojasnilih in priporočilih.

S prepričanjem tedaj, katero so zajemali naši ljudje iz raznih virov, šli so na volišče, oni pogumni in odločni, drugi v nejasnosti in bolj ali manj omahljivi. Prijel pa je dr. Abram v Bovcu 4, v Tolminu 17, v Gorici 16 in v Sezani 50 glasov; tedaj skupaj 87 glasov. Dr. Tonkli pa dobil je glasov v Bovcu 9, v Tolminu 54, v Gorici 117 in v Sezani 2 glasova; skupaj 182 glasov. Po takem izvoljen je dr. Tonkli z večino dobrih dveh tretjin glasov za državnega našega poslanca.

Da naši volilci in č. bralci v obče izvedó, kako sodijo o tej volitvi drugod, naj jim povemo razsodbo „Slov. Naroda“, katera se takó-le glasi:

„Mi kar naravnost rečemo, da nam je ta rezultat prijeter. Sicer smo bili tej volitvi nasproti objektivni in prav mirni. Nič nesreče ne bi bilo, ko bi bil tudi dr. Abram voljen. „Oba sta naša,“ rekli smo precej tačas, ko smo slišali, da nekateri kandidirajo dr. Abrama. In tudi glasilo goriških Slovencev je precej reklo, da, ko bi imeli goriški Slovenci dva mandata oddajati, dali bi jeden Tonkliju, drugi Abramcu. Ker je bil pa le jeden sam sedež oddati, mogel ga je le jeden mož zasesti od dveh. Tu se je morala dati jedemu prednost, tu ni bilo mogoče posnemati one otročje ljubeznosti, ki ima vse najrajši, mamo najrajši in očeta najrajši. Volilci so dali dr. Tonkliju prednost, in menimo, da so dobro zadeli.

Z dr. Tonklijem namreč je prirastel malemu krogu slovenskih poslancev ne le zanesljiv soglasovalec, temuč mož izbornega govorniškega talenta in one, rekli bi, brezobzirne narodne odločnosti, katero je baš v vrstah slovenskih poslancev treba bilo pomnožiti. Zlasti za naše narodno vprašanje, to naše duševno eksistenčno vprašanje, oglašati se treba, da se odslej moči pomnože. In za to je dr. Tonkli dobra moč. Od njega upamo, da bode, ker državni poslanci zastopajo ne le vsak svoj volilni okraj, temuč vsak vse avstrijske okraje, pogosto glasil se ne le v goriškem, temuč v občaslovenskem duhu in obče avstrijsko-slovenskem. To stališče smo tudi pred volitvijo v „Soči“ z veseljem brali naglaševano, ter ga torej smemo smatrati kakor nekovo naročilo volilcev kandidatu.

Tako bode novi poslanec ne le zadovoljil željam ogromne večine, ki je zanj glasovala, temuč pridobil si bode z dejanskim dokazom, da je mož beseda in sposoben zagovornik svojega naroda, tudi ono manjšino, ki se mu je zdaj odtežala dati glasove.

Še naj pristavimo, da nas je veselilo, da se je volilna borba med dvema domačinoma vršila v mejah dostojnosti. Če je kje preskočila čez mejo stvarnosti na osobno polje, česar pa mi nismo opazili, naj to vsaj ne zapusti nikacega žela za bodočnost. In da bode tako, za to so nam porok zadnje besede dr. Abramove, katere smo tudi mi v „Slovenskem Narodu“ citirali, ker so nam kot resnega moža vredne imponirale, s katerimi je namreč še pred volitvijo izjavil, da, če bode voljen ali če ne bode voljen, zmirom ostane prijatelj naroda.“

Mislimo, da s takim spričevalom smejo biti zadovoljni naši volilci, in nám samim, ki smo se trudili po svojem prepričanji strogo razločevati med enakostjo in prednostjo, so taki glasovi največje zadostenje.

Z veseljem povdarjamo, da so se volilci v obče častno obnesli. Kraševci nam morajo vzgled biti za slečno postopanje; pri njih so se glasovi razmerno najmanj razcepili.

Oni so volili svojega rojaka. Krajna ljubezen je pri njih zatrla vse druge pomišljaje; en povod jih je združil, in mi moramo odobravati tako doslednost. Kraševce zarad edinosti visoko spostujemo, in zanašamo se trdno najnje gledé na bodočnost. Ljudstvo, katero se navduši za doslednost gledé na en razlog, je sposobno za možato in složno postopanje ob drugih prilikah za drugo prepričanje.

Kraševci so se ob tej priliki samo v tem zagrešili, da niso poštevali onih sil, ki so v politiki edino merodajne, in da so zamenjali namen volitve z rojastvom.

Volilci, ki so glasovali za našega kandidata, pokazali so, da so nam poslanci poleg vse ljubezni vendar le sredstva. Ako ima oseba namen posredovati, nas brani in zagovarjati, ne vidimo v osebi več kot sredstvo za določeno namero. Dokler ostane razum pri ocenjevanji samega sredstva, sili nas pamet, tudi proti drugemu čustvu, da izberemo ono sredstvo, s katerim dosežemo več vspehe, in s katerim dojdemo prej in zanesljiviše na konec določene poti. Po takem so bili volilci na naši strani za to priliko boljši politikovalci, ker so si po našem prepričanji izbrali boljši pripomoček. Kakor so tedaj Kraševci nam vzgled za brezobzirno združenje, enako naj oni posnemajo v bodočnosti odločnost drugih naših volilcev gledé na občo korist skupnega naroda. Ljubezen do skupne domovine mora zmagati nad stranaškimi dobički in omejenimi povodi in čuti.

Srečni pa so bili volilci na naši strani tudi v tem, da so v priznano boljšem sredstvu združili tudi čut in priznanje hvalečnosti. Srečniši in mirniši so bili na to stran nego Kraševci, katere je vestno premišljevanje vseh razmer in pa nasprotna lokalna ljubezen gotovo dvojnola in vznemirjala. To naše prepričanje bodo nam morali sami priznati, in ravno za to upamo, da jih je sedanjost podučila za bodočnost. Upamo namreč, da si bodo svoje prepričanje zajemali od pravih rodoljubov, od poštenjakov, ki jim razodevajo in pojasnujejo domače razmere odkritosrčno s pravim pogledom.

Čut poštenosti, predragi rojaki, je v Vas, in prepričani smo, da potiskate sami od sebe one ljudi, kateri bi Vas hoteli voditi po krivih poteh. Vi radi hodite pravo pot, in ne želite, kakor da Vam tudi kažejo ravne steze. Obnesli ste se na severju in na jugu naše pokrajine, vsak del po svoje, pa takó, da Vaši prijatelji zadobivajo zopet prejšnje upanje v Vas. Za sedanjost niste bili v nevarnosti, in odločiti se Vam je bilo samo med domačinci za sposobnišega zastopnika. Pride pa čas, ko se Vam bo braniti pred sovražnikom: za tako nevarnost pa ste nam dali upanje in poročila, da pri prvi priliki Vas najdemo zbrane z vso odločnostjo in v pravi edinosti za najspretniše domače vodnike. Zato pa pripravljajmo se, da nas ne prehvajijo brez orožja sovražniki.

Dr. Tonkli pa, katerega so volilci pooblastili z največjo narodovo častjo, naj nam v soglasji sé svojo preteklostjo neprastrano odstranjuje zapreke, in gotov naj bo, da bomo pogumno in marljivo sami dalje in dalje precoravali pusto in zaraseno ledino na širokem narodnem polju. Pa pooblaščenca našega ne opomnjamo, ker tudi danes očitno sam govori volilcem in narodu moško besedo.

Državnozborskim volilcem na Goriškem!

Sprejmite, dragi rojaki, mojo presrčno zahvalo za zaupanje, ki ste mi ga skazali s tem, da ste me izvolili dne 27. sept. z ogromno večino za svojega državnega poslanca.

Odobrili ste tako moje dosedanje delovanje na narodnem in političkem polju, in to mi bo spodbuda, da se bom v prihodnjic še iskrenejšje potezal za Vaše vsestranske interese. In da bode moje delovanje vspešno, v to Bog pomozil!

Z odličnim spoštovanjem Vam vdani

Dr. JOSIP TONKLI.

V Gorici, dne 30. sept.

Kopitarjev dan.

(Dalje.)

Po g. Šukljevem govoru veličestno zadoni Försterjeva: „Spevajte Bogu,“ a narod se ni mogel zatajevati, da bi v svojem vaselem začudenji molčal. Molčé pa so iz kipečih src puhtéle molitve zahvalne, molitve prosilne zá-te, blagi rod slovenski! —

Godba zasvira „Naprej,“ še malo hvaležnih pogledov na kraj slovenskega ponosa — in ljudstvo se je razgrnilo po dolini. Kakó da se je videlo, ko v pravem pomenu pomikala se je dolga vrsta in gosta vrsta pisanega národa? In dež neprenéhoma? Ubogi rudeči „Sokolci,“ pešci in konjiki! Ali kaj to dá krepkej in živé naravi slovenskej?

V četrti ure dospéli smo v Vodice pred Lužarjevo gostilno, kjer imel se je vršiti skupen obéd. In tú smo se stoprav razgledali — in bilo nas je mnogo, mnogo! Tú opazil si národnih gospá iz Ljubljane, kar se je imelo šteti v posebno zaslugu njim, v posebno čast vsem. Tamo izpoznal si čestitih družih mož naših: dr. Zarnika, dr. Vošnjaka; profesorje Pleteršnika, Vodušeka, Zupana; dr. Staréta, Drenika, Murnika; učitelje Praprotnika in Tomšiča in dr. iz Ljubljane. In povedalo se je: glej! to je znan boritelj koroških Slovencev prof. Einspieler, a óni národní prapornik s Štajarske č. g. Bož. Raič. Tamo zopet si z veseljem pozdravljaj glasnike iz Kroatke: učenega prof. dr. Celestina, zastopnika „akademije znanosti“ in „Maticе hrvatske,“ pa prof. theol. dr. Suka, poslanca „sveto jeronimskog društva“. Sè spoštovanjem si srečaval družih profesorjev in pisateljev: prof. Majcigera in prof. Hubada iz Maribora, prof. Müllerja iz Bregenza, prof. Podgorška iz Rakovaca. In sem od obál adrijanskih videli smo drž. poslanca Nabrgoja, prof. Glaserja, Iv. Dolinarja. In družih domoljubov iz Kamnika, Škofje Loke, Kranja bilo je dokaj! Zlasti pa mlade inteligencije od deputatov „Slovenije“ in „Slov. lit. društva“ na Dunaji in družih visokošolcev z Dunaja in iz Gradca pa bogoslovcev do niže gimnazijcev se je bilo zbralo obilno od vseh ród Slovenskega! In nekaj „ožnoranih“ smo videli, kar biva dendenes preredko! — Narod priprosti v neštetem številu pa se ni zganil z mesta; hotel je poslušati, hotel je učiti se! Pričakovati mimo takega vremena ni bilo tolice-ga zborá. Se vé, da je oko iskalo zastoj nekaterih, ki se jih je nadejalo. Recimo: ti so bili evangelijski svatje! Ali bolj tanki ne moremo odpustiti in pozabiti, da Srbi niso poslali nijednega zastopnika! Vsaj „kjerkoli se preslavlja Vuk Stefanović Karadžić, oče srbskega knjižestva, ondi se hvalno omenja i Kopitar“ (piše prav prof. Marn v let. Tovariši). Da so se spomnili tega dáé brzójavno — to nam veljá premalo!

Krenimo zopet k popisu.

Žal! da vsled premalih prostorov morala se je družba za mali čas ločiti: manjšina, gostje s tujega in veljaki zasedli so dvorano v prvem nadstropji, a „Sokol,“ pevci, dijaci in drugi so si dobili prostora na obširnem pôdu tik hiše. Kaka gnejča bi bila ob lepem vremenu!

V dvorani poprime prvo besedo predsednik dr. Zarnik. Svojo tehtno napitnico uvaja primérno s tem, da ómenja, kakó slavo in zaupnost, da so pridobili Kranjcem v cesarskej rodovini sovremeni, ki so skoro baron Vega, pravdoslovec Dolinar pa jezikoslovec Kopitar, da le tegá imamo Slovénii in Slovani zahvaliti po večem c. k. pridvornej knjižnici, katerej vrhovni čuvar bival je Kopitar — da od presvitlega prestolja, monarhove dobre volje in spravedljive nu vlade smemo upati tudi zadosténja in izpolnénja pravičnih terjatev itd. in g. govornik sklenc sé „slavo cesarosti F. J. I.“ — Zaterjevati ni treba, da po takej motivaciji uné se je posebno buren, trikratni „živio.“ (Slava!)

V drugo govoré, predstavlja ter pozdravlja g. dr. Zarnik odlične goste, čestita g. prof. Šukljeju z Dunajskega novega mesta na slavnostrem govoru, imenuje posamezne navzočne domoljube slovenske ter

nazdravlja živo vsej čestitej družbi gostov. (Živeli! živeli!)

Za tem prečita g. Murnik došle slavnostne brzo-vesti. — Skoro da ni mesta vsem tem pozdravom, a zdi se mi, da se ni ogniti tém-le:

Z Dunaja došla je od ruskega biskupa Ra-jevskega: brzovest: Slava neumorlomu Kopitarju, otcu slavjanske narče, koga imao sam srječu po-znavati na Dunaju; slava narodu, koji zna poš-tovati svoje učene muževe, a raditi, kao su oni radili. Pozdrav od svijuh ruskih slavista! Živeli Slo-venci!

Iz Krapine Ivan Kukuljević: Kopitar prije 45 godinah potaknuo i mene; da pomajiv gojim slavensku knjigu; s toga žalim, da njegovaj svečanosti prisustvovati ne mogu te kličem iz dna srca: slava mu!

Iz Belega grada srpsko učeno društvo: Slava slovenskom narodu, koji je celokupnom Slovenstvu dao Kopitara! Slava današnjim prvaci-ma slovenskim, naslednicima velikog rodoljuba, ne samo po krvi nego i po duhu! Slava sa svih krajeva neumorlome Kopitaru!

Iz Novega sada „književni odbor „Mati-ce srpske“: Historija preporodaja srpske knji-ževnosti prepričana je sijajnim trakom imena Kopita-rove. Srpski narod poštujući pomen Vuka Karadžića sjeća se svagdes pietetom i Jarneja Ko-pitara. Zašto i književno društvo Matice srpske dan-as sa oduševljenjem pozdravlja stoletnicu slavljeno-g pokojnika.

Iz Prage. Beseda umelecka v Prage, uznajaje velike zasluge Kopitara o vedou slovenskou, kori se o den vyznamne slavnosti slovenske pamatce velikeho učence, a provoslava mu nehynouci slavu!

Iz Zagreba brzojavil je v imé Sofijske „sla-vjanske besede“ prof. Bezenšek: Zadržan prisustvo-vati stoletnici, izročam Slovenceu srčne bratske po-zdrave od Bolgarov, pošiljajoč ob jednom dotično pismo v originalu, v katerem kličejo Slavjani od Balkana gromovito slavo uspomeni Kopitarjevej za njegove naučne zasluge, kakor v obče za Slavjanstvo takó posebno tudi za Bolgare! —

Te brzovesti govore glasno, da Kopitar, domá na Kranjskem, slovi po Slovanskem pravi „car slo-vinski“! Moža, ki je delal na korist vseh Slovanov treba je, da i vsi Slovani slavé — brzojavila je vrla omladina češka „akademického spolka ve Vidni.“ In res je bilo takó!

Poleg teh pozdravov došli so brzojavi še iz mno-gih drugih krajev. Razen tega še tri pisma, v kate-rih dr. Fr. Rački v imé, „jugoslavjanske akademije“ znarosti, Ivan Kostrenčić za odbor „Matice hrvatske“, ter dr. Fon za „hrvatski Sokol“ obžalujejo, da ne more nikedor odbornikov svedok biti na „bratinskoj svečanosti,“ a da svojim zastopnikom pooblaščujejo prof. dr. Celestina.

Ni mi treba opomniti, da vsaka teh brzovesti bivala je sprejeta z največim entusiasmom in glasno hvalo! Živela zavést slovenska in slovanska!

Dopisi.

Z Goriškega. Z veseljem sem bral v 33. št. „Soče“ dopis od sv. Lucije, ki nam prinaša radostno novico, da je v tamošnjem okraju prizadevanje veleu-čenega g. dr. Bizzaro-a razkriilo staropogansko poko-pališče. Prazgodovina naših gorskih selišč je dosedaj skoraj v same prašaje zavita, domorodcu dobro dé, če požrtvovalna učenost vsaj kakega raztegne in v preteklo teme, če tudi le z žveplenico, posveti. Pre-iskovanje pri sv. Luciji me je spomnilo starinskih znamenitosti v naših gorah, ki so me nekrat zani-male, ki sem jih bil pa potem čisto iz glave pustil; izvedence bi znali nekateri podatki zanimati, zato jih priobčim.

Na tolimskej Koritnici, občine Grahovske tik nad novo cesto sredi poti med Koritnico in Zarakov-cem, so že večkrat pri prekopavanju našli na prav znamenite starine in sicer na zemljišču imenovanem „Zalajščem“, pripadajočem lastnikom hiš. št. 13, 17 in, če se ne motim, 25. Ranjki „Krivec“, po domače, je bil pred leti posekal veliko hruško in, ko je paro-bek skoreninoma izkopal, zadene ob velik lonec, s kamenito ploščo pokrit; v loncu najde oglje, bron-ten lepo vstrgan kotlič in nekaj srebrnih palčic; vse to prodá, ne vem komu, in toliko akopi, da si nov kotel za kuhinjo omisli. Seveda ranjki Krivec ni bil ud nobene arheološke družbe, zato je svojo známe-nito najdbo le po novem kotlu cenil, oglje v loncu je pa preklinjal, ker mu je bil bojda zavistni hudčič ru-mene cekine tako počrnil, da jih ni mogel nikoder menjati. Prav blizu na zemljišču lastnika h. št. 13 izkopujejo se pa starine v večji množini in sicer o-bilno bronastih igel (fibulae), s kterimi so rimski voj-šćaki povrhne plašče (chlamys) zapenjali, prstanev iz jantara („smole“, pravi kmet), človeških kostij, prav dobro ohranjenih; pisatelj teh vrstic je sam občudo-val več črepij, ki so s popolnim zobovjem vanj zijale. Ravno tam so nekrat grobljo sakajbe trgali in med

subim hruščem cel človeški kostnik (skeleton) skupaj našli. Ko bi se globlje in po načrtu prekopavalo, odkrila bi se znal i marsikaka znamenitost. V bližnji njivi, št. 17, je bil izkopal lastnik celó zlat denar, ki ga pa nisem videl, in tudi ne vem, komu ga je bil prodal.

Najznamenitiši so pa ostanki nekega zidovja, katero imeauje ljudstvo po domače „pi šanci“. Od levega brega Bače pri Zarakovškem mlinu nahajajo se sledovi trdnega, širokega zidu, skozi in skozi gori po pašniku „v Bukovem“ ven pod Brelihovo hišo, če ne še više, in od desnega brega reže zopet na nasprotni strani Zarakovsko mejo ven gori pod robé. Kedaj in zakaj so to zidano pregrado postavili, ne vem in tudi vgihati nič ne morem. Ljudje jo imenujejo „šanco“ in pravijo, da je bila proti nekemu sovražniku po-stavljena (kteremu?), da so ž njo celó vodo ustavili(!), na vrhu pri Brelihu pa, da je bil grad, da je še se-daj vse votlo pod hlevom itd. Nekteri zakladovrtci so po Bukovem že večkrat rili, pa mesto cekinov do-bili vedno le okamenelo mavto in črno oglje. Ali je bilo tudi na Koritnici kako rimsko pristanišče, ali je vodila cesta po Baški dolini na Kranjsko? Kdo ve? Peutingerjeve table mislim, da temno spominjajo neke poti tod ven na Kranjsko. Starinoslovcem bi vroče priporočil te zgodovinske spominke preiskovati, mo-góče, da se njih trudoljubje splače in naše prazgodo-vino s kako lučic osveti. Pri tej pr ložnosti naj o-menim nasvet, ki sem ga nedavno slišal iz ust odlič-nega rodoljuba. Preiskovanje starin se brez gmetnih pripomočkov ne da zdatno vršiti; posameznikov Slo-venci nimamo v izobilji, ki bi na lastne stroške za sta-rinami sledili, bogato založenih arheoloških društev tudi manjka; pomagati si moramo tedaj, kolikor se dá, sami. Ali bi ne bilo mogoče ustanoviti društvo ljubiteljev starinoslovstva, ki bi z denarnimi doneski pripravilo sredstvo, da se po izvedenih in po rednem načrtu obelodanijo zgodovinski spominki, kar jih še zemlja krije? Vsak pravi rodoljub bi v interesu do-mače zgodovine gotovo rad daroval malo svotico. Za-časno bi bilo pa želeti, da rodoljubi vsak iz svojega kraja objavijo, ali in kje znamenja kažejo, da bi se utegnule kake starine pod zemljo najti.*) Premnogo dragocenih ostankov starodavnosti je že po nemarnosti uničenih, treba je vsaj rešiti, kar se še rešiti dá.

Z Goriškega, 29. sept. (Za pedagoge.) Dan-danes se v pedagogičnih krogih povsod povdarja, da morajo šole na rodne biti. Narodne šole, menimo mi, so take, v katerih se naša mladina v materinem jeziku poučuje. Tedaj Slovenec naj se uči v slo-venskem, Italijan v italijanskem jeziku itd. To se dan-danes v ljudskih šolah tudi godi, kajti poučuje se tam le v materinem jeziku; nemščina ni obligaten predmet, ampak je učitelju na prosto voljo dano, če jo hoče predavati proti odškodnini poleg določenih ur, ki mu jih učni načrt nalaga. Tega pa narodnemu učitelju skoro ni mogoče storiti, ker mu uže tako učni načrt odmerja ogromno število ur.

Pa kaj se je te dni zgodilo? Nek deček, do-vršivši s prav dobrim vspehom trirazredno narodno šolo, hotel je vstopiti v Gorici v četrti razred tamo-šnje šole. Pa tega ni bilo mu dovoljeno, ker ni bil prav dobro v nemščini podkovan, in moral je deček, učenec-odličnjak — romati v III. razred, samo zbog nemščine. Ta deček, ki je uže skoro vso tisto mo-drost — izvzemši nemščino, ki se uči v 4. razredu cmenjene deš. šole—vsrkal na trirazrednici na deželi; ki je uže rabil berila, ki jih otroci rabijo v Gorici v 4. razredu; ki je uže izdelal polovico 4. Močnikove računice: — naj se zdaj v 3. razredu zopet po tretji Močnikovej računici uči in to zbog tega, ker ne zna toliko nemščine, kolikor se je na goriškej deškej šoli od njega zahtevalo. Ta odlični deček naj se sedaj tako kaznuje, da mora radi nedovoljnega znanja nem-ščine čas tratiti in — denar, kar je z ozirom na njega ubožne stariše res osodepolno. Še tega mu niso hoteli dovoliti, da bi ga na en mesec na poskuš-njo vzeli v 4. razred, da bi ga potem, če bi ne zadostoval, odstranili v III. razred. Po takem ni čuda, da mora pri otroku ljubav do šole otrpiti, da otrok zgubi veselje do šole videč, da mora učenec-odlič-njak razred—ponavljati. Kako se tedaj to vjema z znano dr. Vošnjakovo resolucijo, da morajo še celó srednje šole narodne biti, ko se še v ljudske šole nem-ščina v riva?

Iz Šempasa, 29. sept. (Izv. dop.) Pač lagal bi, ako bi hotel trditi, da tako velika županija, kakor je ravno Šempas, ne bi imela lepega števila veljavnih narodnih mož, pravih narodnjakov z dušo in telesom. Ni bilo toraj težko pri prvotnih volitvah izbrati šest

*) Mi se popolnem zlagamo z željo g. dopisnika. Naj-preje je treba razodeti opravičena dozdevanja krajev, kjer bi se nahajale starine. Izvedencev arheologov imamo zlag en par na Primorskem. Ti bi utegnili poročati in prositi podpore pri naučnem ministerstvu, katero je začelo v zadnjem deset-letju močno ozirati se na starinoslovje. Novi muzej dunajski imel bo kmalu v svojih zbirkah pravih starin ne samo s kla-sične zemlje, ampak tudi iz mnogih avstrijskih pokrajin. Mi bi obogatili s časom goriški muzej in nekoliko naše prazgodo-vovine.

narodnih in značajnih šempaskih možakov, kateri bi imeli voliti poslanca v državni zbor. Da celó dneva prvotnih volitev ni trebalo, Šempaski županiji nazna-niti, zbrali so se narodnjaki, ko so dan volitve zavohali, sami brez naznanila ter se seveda tadi s a m i sebe volili; samo dvema nepovabljenima so volilno pravico darovali iz vsmiljenja. Pri shodu slovenskih volilcev 24. dan augusta v Gorici so šempaski nar-rodnjaki seveda bili navzoči, ter so se z vsemi močmi potegovali za dr. Tonklija, kot državnega poslanca, in so zastavili svoje glasove tudi njemu. A svojo pravo narodno zavest, volilno zrelost in pošteni značaj so še le dan volitve, t. j. 27. sept. pri volitvi pokazali. Možko, kakor se narodnjakom spodobi, stopili so šem-paski volilci v volilno dvorano; a ko jih je gospod okrajni glavar poklical za glasovanje, so se ravno ta-ko možko obrnili ter dvorano zapustili brez glasova-nja. To so večkrat ponavljali. Dva volilca, ki sta spoštovana duhovna, sta o svojem času glasove oddala dr. Tonkliju, a drugih 4. volilcev le ni bilo k glosa-vanju. Proti koncu volitve se vendar dva v volilno dvorano privlečeta ter oddasta glasove, a da bi se ni-komur ne zamerila, glasuje eden za dr. Tonklija, a drugi za dr. Abrama. Druga dva volilca pa še sedaj nista bila prepričana ne za ednega, ne za drugega kandidata; mogoče sta kacega tretjega po mestu iska-la, a ko ga nista dobila, sta svoje glasove nazaj v Šempas prinesla. Slava njima! Vrlo dobro so šempas-ki volilci svoj značaj odkrili ter volitveno zrelost po-kazali. Le tako naprej, in stvar bo dobro napredo-vaia! —

Izpod Rombona, dne 27. sept. (Izv. dop.) Ve-ni, vidi, viči zadonel je krepki glas, koji se je od-meval česte ponavljajoč se sivo-lasjega in staro-slavnega Rombona o poludveh urah, po poludne, baš ko so si močili volilci in drugi narodnjaki svoja suha grla z dobro kapljico. S trepečim srcem smo pričeka-vali brzovestno poročilo o izidu volitve iz Tomina ali pa iz Gorice. Sklenili smo vsi, koji smo bili vne-ti za g. dr. Josipa Tonklija, da se hočemo vsake de-monstracije vzdržati in da nočemo ljudstvo demoral-izovati, kakor se je godilo prošlo leto, da so zmago-valci celó sikali z nepristojnimi psovskami na zmagan-ce.

Evo, točno o poludveh urah po poludne doj-de telegram iz Gorice. Telegram se je glasil: „Dr. Josip Tonkli izvoljen z ogromno večino.“ Hvala Bogu! zmaga je naša, vzkliknil je vsak izmed nas, ter vsakemu volilcu brala se je z obraza znotranja ra-dost, da je naš vrlji in občespoštovani rodoljub sijaj-no zmagal, kljubo tolikim zaprekan in osobnim so-vražnikom, koji so vse strune napeli, da bi propadel tudi pri sedanjej volitvi. A ogromna večina slovensko-goriškega naroda spoznavša zasluge in vstrajno delal-nost blagega moža ni se dala prekaniti in pregovori-ti niti od tržaške „Eдинosti“, čijih listov je bilo raz-postljanih sedaj o volitvi po Goriškem, kot v jeseni lista pod drevesi, niti ni se dala omamiti od Ko-menskega Petelina, koji je raznašal se svojim kljunom nekaka pisma Abramove barve, ter slišali smo ga pe-ti vrh Rombona: Ki-ki-ri-ki, kedo smo mi, komenski petelini, na posled niti ni se dala zapeljati od c. kr. uradnikov, koji so napeli vse sile, in so se poslužili raznih sredstev proti poštememu kandidatu dr. Josipu Tonkliju.

Naš dopisalec s Koroške meje skoro zagotovil je v poslednjem Sočinem listu, da bode vseh 14 vo-lilnih mož oddalo svoj glas dr. Josipu Tonkliju. A s kakim čudom smo se čudili na dan volitve v Bovci, videči, da vsi trije volilni možje iz Čez-Soče in eden z Žage ne bodo glasovali za dr. Josipa Tonklija, ne-go za dr. Abrama. Kedo je tega kriv? Nek vladni komisar, ki se je spozabil, da služi zdaj pod mini-strom Taaffejem, a ne pod Auerspergom, ker ta gosp. je celo noč porabil za agitovanje, a raztolmačiti si ne moremo, iz kakega namena je bil tako vnet za dr. Abrama. Saj sedanji minister Taaffe želi, naj bi se ne vtikali c. kr. uradniki v svobodno ljudske volitve, ne-go naj bi pri njih izvrševali svojo uradniško dolžnost; vsled tega nas je osupnilo vedenje onega komisarja, ter mislili smo si, da dr. Abram more biti kak urad-niški kandidat. Kljubo temu pritisku dobil je dr. Jo-sip Tonkli večino glasov tudi na Bovškem, in nada je, da tudi Bovčani bodo s časoma vrgli se sebe progó, da mora biti poslanec c. kr. uradnik ali oni mož, ko-jega c. kr. uradniki priporočujejo; kajti tudi tukaj prodira narodna zavest.

Politični pregled.

AVSTRIJA. Cesar se je vrnil sè svojega potovanja prav zadovoljen. Trdno zaupajo, da so vtisi cesarjevi še bolj utrdili Taaffejevo vlado. Taaffe pa se mora zdaj odločiti na desno; dru-gače ga skušnje — v škodo Slovanov — podu-čé, hoditi z desnico.

Bivši minister Korb imenovan je za c. kr. namestnika moravskega. Mislijo, da ne bo

nasprotoval vladi s tega tudi za moralne Čeha prevažnega mesta. Bivši ministerski namestnik Chertek pa gre v Prago v službo, da si ne zna nič češkega.

Te dni se je govorilo, da Haymerle ni več v prijaznosti z Andrassy-jem, in še celo Ogri da bi si neki ne želeli več Andrassy-ja na prejšnjem mestu.

V Zagrebu je začel izhajati nov političen dnevnik „Ustav“. Glasilo bo vladne večine zborove, izdajatelj pa je g. I. Vončina.

Ogrski zbor se je pričel v saboto s kraljevim reskriptom.

Ondan je bilo slišati o približevanju Italije k avstro-nemški zvezi. Odkar pa je dobila Francoska novega ministra zunanjih zadev, piha zopet nasproten veter. Francoska in Italija se hočeta zopet sprizniti. Nemčija in Avstrija pa nameravata neki ponoviti prejšnjo zvezo z Rusijo. Takó vlade svoje zveze menjajo takó rekoč v enem tednu, kakor časniki svoja poročila v enem dnevu.

Na Francoskem pričakujejo zopet mirnega vladnega postopanja na zunaj; menijo namreč, da naslednik Freycinetov stari Barthelémy Saint Hilaire želi zmerno politiko. On je istih misli, kakor pokojni Thiers, da samo konservativna republika ima gotov obstoj v Franciji. V resnici so francoske razmere take, da se je bati propada sedanjega sistema brez zmerne politike na Francoskem.

V Osinji bilo je ta teden še vse pri starem. Dogovarjale so se vlade med seboj o tem in onem. Kakor smo zadnjič omenili, Črnagora se mora pripravljati za boj; in za 28. sept. bil je odločen zadnji dan za mirno pogajanje; drugače Osinj vzamejo vlade s silo in ga razrušijo. Albanci so namreč trdovratni, nočejo se vdati; Turčija pa je do zadnjega z zvijačami sleparila vso diplomatično in oboroženo Evropo. Danes pa slišimo, da so vse skup odložili, ker se mora Črnagora dobro oborožiti za boj. Sliši se celo, da Osinj gori.

Grki so tudi 60.000 mož postavili na noge. Vseučilišče atensko so zaprli za prihodnjo zimo, in že tudi visokošolci odhajajo v vojsko.

Domače stvari.

Slavnemu p. n. občinstvu! Znaprej imela bo „Soča“ drugo vodstvo. Naše pokrajinske potrebe z obćim položajem našega naroda, so takó razvidne očitne in erojne, da si pravo in zrelo prepričanje ne more biti načelno v nasprotju z različnimi slovenskimi glasili. Zato novo vodstvo „Soče“ noče in še more ne ponašati se z neodvisnostjo, za katero se je pogodilo v prvi vrsti in popolnem.

List naš želi na oža domača prašanja odgovarjati, in kolikor je obćega v domačih potrebah, koristiti ne samo naši pokrajini, ampak vsemu slovenskemu narodu. Naše vodilo bo, da se potegnemo povsod za resnico in pravico. V največjo čast si hočemo šteti, ako bo nas imela krivica za pristranske, poštenost pa za poštene.

V takem zmislu nekako želimo, da bi ne imeli na Goriškem samo potrebo svojega glasila, ampak da bi „Soča“ v resnici tudi ustrezala našemu ljudstvu.

V tem pomenu obračamo se do marljivih delavcev, da spravijo zastave moči v tek enako toku prave Soče. Samo takó bo „Soča“ vredna tudi gnotne podpore za katero se bo potem priporočala sama. Nam resne volje ne manjka, in tudi potrebne moči si prisvajamo; združite se z nami, da se okrepimo in povzdignemo. Dela je dovolj!

Državnozborna sedanja volitev dala nam je v raznih poročilih toliko pojasnil in gradiva, da bi ga ne mogli porabiti v več listih. Pojasnila, ki so nam došla, pričajo o raznih povodih, razlogih, ki so delovali odločilno na naše volilce. Visoko cenimo ta poročila kot veljavno statistično gradivo za raznothera premišljevanja gledé na zrelost in nezrelost našega naroda. Nam ni mar, nasprotnike pobijati, nepoštena in slepivna sredstva imenovati po imenu ali kakor koli maščevati se. Dovolj je opomniti, da mi nismo napadali; mi smo se samo branili; in še za obrambo so bili nam prikratili čas in priliko. Če bralci naj sami sodijo. Porabiti pa hočemo o priliki zadnje skušnje v poduk narodov.

Želimo pokazati, kje je ljudstvo naše zrelo in nezrelo; želimo, da se narod popne toliko, da bi ga ne slepila vsaka smet o važnih prilikah; želimo, da

bi narod dozorel tudi za brambo proti tujim sovražnikom in ne samo proti relativni, za narodnost ne bistveni škodi v domačem taborju. Odkritosrečno pa želimo, da domači vodniki z ustno besedo in v glasilih združeno postopejo, pa modro gledé na tujstvo narod vodijo.

Predsedništvo društva primorskih vojaških Veteranov poknežene grofije Goriško - Gradiške, vabi najvljudneje k slovesnosti blagoslovljenja svoje društvene zastave, ki se bode vršilo dne 3. oktobra t. l. na Rojah pri Štandrežu.

Program je sledeči:

Sobota, 2. oktobra 1880.

1. Sprejem došlih gostov in deputacij.
2. Ob 7. uri zvečer združenje društvnikov na telovadnem trgu (piazza della Ginnastica) pred stanovanjem društvenega predsednika.

Ob 8. uri godbena serenada z lampijoni po glavnih mestnih ulicah.

Potem se združijo Veterani pred cesarskim poslopjem, kjer se izvrši ovacija.

3. Odhod po Travniku, gosposki ulici do Korenja, nazaj po gosposki ulici, mimo javnega vrta na telovadni trg, k stanoviju društvenega predsednika.

Nedeljo, 3. oktobra 1880

zjutra

1. Ob 6. uri zjutra budnica z godbo.
2. Pozdrav došlih deputacij in zunanjih društev.
3. Ob 1/2 osmih zbirališče tukajšnjih Veteranov ter odhod na Roje (Campagnuzza), katerim se pridružijo došla društva.

4. Sprejem političnega predstojnika kume-namestnice ter devic zastave.

5. Sprejem pontifikanta (duhovnika).

6. Celebracija vojne sv. maše na Rojah.

Zabitje žeblice na društveno zastavo ter njeno oddatje društvu z nagovorom predsednika, v katerem se izrazi največja zalivala Nj. Veličanstvu Cesarju in Cesarici.

7. Defilovanje mimo političnega predstojnika, kume-namestnice in družih pričujočih honoracij.

8. Odhod v mesto mimo cesarskega poslopja ter oddatje zastave v varstvo.

Nedeljo 3. oktobra 1880

popoldne.

Ljudski praznik na Rojah.

1. Zbor Veteranov pred stanovanjem društvenega predsednika ter ob eni uri odhod z godbo na Roje.

2. Sprjem gostov, kakor zjutraj.

3. Začetek ljudskega praznika s plesom in pogostenjem Veteranov.

Tega ljudskega praznika se vdeležijo tudi tujci, če so vpeljani po društvnikih.

4. Ko napoči mrak, združijo se vsi Veterani, in tem sledi nagovor društvenega predsednika, v katerem slavi godovdan Nj. Vel. Cesarja.

Po govoru zaigra godba cesarsko himno, ter z godbo se vrnejo tukajšnji društvniki na stanovanje društvenega predsednika.

V slučaju deževnega vremena se bode blagoslovljenje zastave vršilo v tukajšnji garnizijski cerkvi.

Ljudski praznik pri takem vremenu odpade.

Baklada se pa bode v takem slučaju vršila namesto 2. oktobra 3. oktobra se ve da, če bo vreme ugodno.

Če bi pa slučajno deževalo 3. oktobra zjutra in se popoldne vreme spremenilo, se bode slovesnost vsejedno popoldne vršila.

Pri nas smo takó imenitni, da moramo za domače kraje iz „Sl. N.“ poizvedavati sledeče premembe pri učiteljstvu na Primorskem. G. Fr. Tomšič, učitelj v Biljah v Kronberg; g. M. Lapajne, učitelj na Kviškem v Bilje; g. Srebernič učitelj v Čepovanu v Višnjek (Brdo); g. Makarovič, izpraš. kandidat za prov. učitelja v Čepovan; g. H. Leban, izpraš. kandidat za prov. učitelja na Kviško; g. Ant. Tomšič prov. učitelj Zgoniku v Skopo; g. Sivec, izpraš. kandidat za prov. učitelja v Temnico; g. L. Sila, izpraš. kandidat za prov. učitelja v Zgonik; g. Vodopivec, izpraš. kandidat za prov. učitelja v Brestovico; g. M. Kante, izpraš. kandidat za prov. učitelja na 4. razrednico v Sežano. Gospodičina Delkin, izpraš. kandidatinja za prov. učiteljico na dvorazrednico v Tomaj; gospodičina Justina Štrukelj, izpraš. kandidatinja za prov. učiteljico na 4. razrednico v Komen. Gospod Janko Leban, prov. učitelj v Lokvi, postane tam definitivni; ravnal tako gospod Fr. Černe na Barki.

Vspored besedi, katero napravi „kobariško učiteljsko oboje“, pomnoženo s tukajšnjim pevskim zborom 3. okob t. l.

1. Petje, 2. Deklamacija, 3. Petje, 4. Igra, v jednom dejanju, 5. Petje, 6. Igra v jednom dejanju, 7. Petje. Začetek točno ob 6 1/2 uri zvečer. Po besedi ples — K obilni vdeležitvi vabi odbor.

Gosp. Anton Goriup, c. k. nadsodn. svetovalec v pokoji, je vsled vstrajne bolehnosti položil svoj mandat kot deželni poslanec. G. Goriup, je zastopal kmečke občine tolminskega polit. okraja, in priznati se mora, da jih je vestno in uspešno zastopal. Sploh je bil on od prvega začetka ustavné dobe do zadnje-

ga časa ponos slovenske stranke v zboru. Vedno trezen mislec, bistroumen sodec, spreten dijalektik in vstrajen delavec bil je pravi steber našemu zboru, in in ker je bil vedno zmeren v svojih terjatvah, nepristranski in vseskozi pravičen, so se tovariši obeh narodnosti v vseh važnih vprašanjih radi naslanjali na ta steber. V pravnih in finančnih zadevah je Goriup pravi odličnjak; — zato pa smo ga leto za letom pri vsakem zborovanju videli v pravnem in finančnem odseku — in navadno obloženega z najvažnejšimi referati. Kot deželni odbornik je enako vestno in marljivo spoštoval svoje dolžnosti — dokler mu niso začele zavre delati telesne nadležnosti, katere so ga slednjič primorale, odločiti naj prej odborništvo in potem poslanstvo. Če kdo drug — sme gotovo tudi gosp. Goriup z mirno vestjo reči, da gre v zasluženi pokoj in mi mu ga privoščimo iz vsega srca; naj ga še dolgo let uživa ter se v njem telesno tako okrepi, da bo tudi prav okusil, kako sladko je počivati po dolgoletnem trudopolnem delovanju. Na mnogaja leta! —

Razglas. Z dovoljenjem visokega deželnega odbora priredil se bo na tukajšnji šoli ob času trgatve 3 dnevni kurs o kletarstvu in sicer dne 4. 5. 6. oktobra t. l.

Predpoludne bodo predavanja o teoriji vinoreje, popoludne pa se bodo vršili praktični razkazi, kako se ima ravnati z vinsko posodo, kako se napravi belo in črno vino in kako se ima ravnati z mladim vinom.

K temu javnemu poduku so vlijudno vabljeni vinorejci toliko s K. a. s. kolikor z Brd in Vipavske-Goriške doline, ker priredile se bodo poskušnje o napravi terana, kakor tudi belega vina, in v ta namen nakupljenega raznega grojzja.

Vodstvo slovenskega oddelka deželne kmetijske šole v Gorici.

V Gorici so napravili za hišne številke razmerno volike tablice. V sredi je dotična številka; pod številko pa je ime ulice. Takó človek pri vsaki hiši izve, po kateri ulici hodi. Vsaka ulica začne s prvo številko po eni strani in 2 drugo po drugi strani. Takó ni treba človeku učitati si v glavo velikih števil in pa iskati hiše tje in sem. Na Dunaji imajo že zdavna tak red.

Goriški časnik „Raccogliatore“, ki izhaja vsakih 14 dni, prinaša v svojej zadnji št. z velikim veseljem pisance neke gospodičine, katera ni hotela umeti nemškega vabila za nakupovanje raznotere obleke. Ona se čudi, da ji v Trstu silijo blago v nemščini. Hej, gospodičine slovenske v Ljubljani, v Gorici in po drugih naših mestih! Kedaj boste takó politične, kakor ona laška gospodičina? Lep zgled za vse naše ljudi, kakó naj kupujejo za svoj denar pri Nemcih in Lahih!

Veteransko društvo ljubljansko se vdeleži z deputacijo slovesnosti goriškega veteranskega društva. Pride v Gorico 50 udov ljubljencev in nekoliko Idrijčanov s svojo zastavo.

Slovensko učiteljsko društvo je imelo 23. sept. t. l. v Ljubljani svoj občni zbor. Vdežili so se ga učitelji v izdatnem številu, in so sklenili resolucijo, da se v učiteljski pripravniški podučujoči predmeti v slovenskem jeziku. V obće so se učitelji pri tem zboru obnašali možato; eden med njimi je tudi izvrstno govoril.

Na slovenskem Štajerskem imajo zdaj tudi volilno gibanje za enega državnega poslanca. Slovenci hočejo glasovati za konservativnega kandidata g. Bindlechner-ja. Sliši se, da zmaga, če se Slovenci zares združijo.

V orgljarski šoli ceciljanskega društva v Ljubljani se začne šolsko leto 5. okt. Ta prilika je vendar boljša od nekdanje, ko so morali učiti se pri nas orgljanja pri takih mojstrih, ki niso sami nič znači.

Tisoč in ena noč. Pravljice iz jutrovih dežel spodobami. Za slovensko ljudstvo priredil L. Haderlap. Tiska in zalaga I. Krajec v Novomestu. Te pravljice izhajajo v licnih zvezkih po 64 strani, in velja vsaka taka knjizica 20 kr. S to izdavo naš priprosti narod dobi zopet prijetnega berila; kajti da z izdajateljem govorimo, „lepota pravljic iz jutrovih dežel, ki so zvezane v bukvalih „tisoč in ena noč,“ znana je celemu svetu. Ko so se iz vzhoda prenesle na francoska tla, začudil se je ves zapad divni fantaziji orientalcév.“ G. prelagatelj pa je pravljice priredil takó, da jih bere lahko brez spotike tudi naša mladina. Lahkega in m. a. v. n. g. berila mi imamo le po malem; toliko bolj priporočamo našemu narodu, da podpira z obilo naročbo to novo početje marljivega tiskarja g. Krajca.

G. prelagatelj imel je naše priprosto ljudstvo pred očmi, in skušal je bližati se njegovi govoric. Tukaj bi bila potrebna obširna razprava za primeren odgovor. Mi opomnimo našemu listu samo toliko, da naša narečja in po narečja niso še toliko nabrana in pretrešana, da bi bilo komu mogoče absolutno trditi, da je to ali ono slovenski narod „v. n. g.“ ži ni sprejel v svoj jezik.“ Dokler ne dosežemo te

prepričanosti, ni dovoljeno prekorakati slovnica prava, tudi ljudskim slovenskim pisateljem ne, z namenom, ljudstvu bližati se. Potem pa mora biti jezik toliko previdniše izbran glede na slovnico in slovník, kolikor več upanje imamo, da se pisateljeva dela razširijo med narod. Ravno leposlovstvo ima namen, jezikov čuta s pravilnim mehanizmom v berilu utrditi. — Da se v podrobnosti ne spuščamo, gorko priporočamo g. prelagatelju da opusti v prihodnjih snopičih brezpotrebni nedoločnik en, ena, eno; v taki meri, kakor ga on rabi, še v popačeni govorici ni v navadi. Zlasti pa naj gleda, da dovršnih glagolov ne družijo brezpotrebno z b o m v taki meri, kakor n. pr. v I. snopiču. Jezik nima zastoj svojih slovnicih znamenj; potreba je, da leposlovno berilo skrbi zato, da oživi primerno vsako znamenje v končnicah in prednicah, in da se utrdi v jezikovnem čuta ali v mehanizmu žive govorice. Enako naj se gleda, da glagol v določnih oblikah ne prehaja prepogostoma na konec stavkov; drugače pravega čuta tudi na to stran ne vzgojimo, še manj pa utrdimo. Ta kratki opomini naj g. pisatelj blagovoljno sprejme za svoje prihodnje delovanje in v pospeh prave narodne govorice.

F. Pk.

Razne vesti.

Da krompir ne gnije. Zarad letošnjega obilnega deževja se pogostoma slišijo pritožbe, da krompir gnije. Zabraniti daljšo gnijlobo svetuje se ta pripomoček, ki ni drag:

Iz zemlje izkopani krompir — zdravi in bolni — naj se položi v vodo, kateri je bilo malo klorovega apna pridejano (na 100 delov vode 1 del klorovega apna); v tej vodi naj leži pol ure. Potem se položi v vodo, v kateri je bila v enaki razmeri sode raztopljena. Po vsem tem se krompir v čisti vodi umije in na zraku posuši. Brez nevarnosti, da bikrompir še dalje gnijl, se spravi potem na pod a i v klet. Pol kilo sode zadostuje za 250 kilo krompirja.

Po „Kärnt. Volksst.“ „Novice“.

Poslanica.*)

V Kostanjevici, 25. sept. 1880.

V zadnjem listu velec. „Soče“ natolcuje naš sp. g. župan koncem svoje dolge poslanice nečega gospoda v tej vasi, mojega „zvestega prijatelja“. Da ne bodo č. bralci o nikomur ničesar slabega mislili, in da ne bo radi mene nikdor po nedolžnem krivice trpel, povem vsem očitno, da sta dopisa iz Kostanjevice v 35. in 38. št. letošnje „Soče“ moje lastne blago. Drugim fantazijam našega sp. g. župana pa ne odgovarjam, ker se ne morem tako ponižati.

Dopisnik iz Kostanjevice v 35. in 38. št. „Soče“

*) Za obliko in vsebino sestavkov pod to rubriko uredništvo ni odgovorno.

Listnica uredništva. G. M. Žg. v Zadru. Ponudbo radi sprejmemo. G. J. L. je v Lokvah (Corgnale). — G. V. E. Poslanega ni mogoče porabiti za naš list. Prosimo drugo. — Drugim gg. dopisnikom po moči prihodnjic.

Dunajska borza.

	1. oktobra	
Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gl. 50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72 „ 60	„
Zlata renta	87 „ 50	„
1860 drž. posojilo	130 „ —	„
Akcije narodne banke	821 „ —	„
Kreditne akcije	282 „ 70	„
London	118 „ 20	„
Srebro	— „ —	„
Napol.	9 „ 39	„
C. kr. cekini	5 „ 63	„
Državne marke	58 „ 25	„

P. n. gg. naročnikom!

S koncem t. m. poteče tretje četrtletje. Podpisano vljudno prosi g. naročnike, kateri nam še niso naročnine poslali, da brž ko je mogoče svojo dolžnost storijo, drugi pa naj naročnino ponové.

OPRAVNIŠTVO „SOČE“.

Ferdinand Candutti

premestil je svojo pisarnico v 1. nadstropje hiš. št. 2 na Travniku.

Na podlogi razsodbe v. c. k. dež. zdravniškega sveta od v. c. k. namestništva dovoljene

Marijacejske kaplje za želodec

izvrsten pripomoček zoper vse želodečne bolezni

posebno pa se sponaša pri netočnosti, želodečni slabosti, slabodiščem dihu, kedar človeka napenja, mu kislo podaja, kedar ga grize ali vjeda, pri želodečnem kataru, zgagi ali rezalci, če se nareja pesek ali kaša, pri preobilnosti slin, zlatenci, pri studu in metanji, glavobolu, prihajajočem od želodca, želodečnem krču, pri zaprtem životu, prenasitenosti bodi z jedmi ali pijanci, pri glištah, vrančnih, jeternih ali hemoroidalnih bolestitih.

Vsaka steklenica stane s podukom o rabi 35 kr.

Glavna zaloga za Gorico pri gospodu lekarničarju A. pl. Gironcoli v Gorici, blizu „treh kron“.

Centralna zaloga za razpošiljanje: Apotheke zum heiligen Schutzengel des Carl Brady, Krennsier, Maehren.

Skoro zastonj!

Veliko zalogo na nič prišlo velike tovarne za britanija-srebro, prodaja oskrbnitvo skupnega blaga zaradi dolžnega plačevanja in zaradi popolnega trebljenja prostorov

za 75 od sto pod cenitvijo, tedaj skoro zastonj. Za gl. 6.70, tedaj komaj polovice tega, kar je delo stalo, dobiva se izvrstno sledeče pomizje iz britanija-srebra, ki je stalo prej 30 gl., in smo porok za 25 let, da ostane vsak komad zmerom bel.

6 namiznih nožev iz izvrstno jekleno ostrino, — 6 vilic, iz pravega angleš. britanija-srebra, — 6 teških žlic za jedi iz britanija-srebra, — 6 jako finih žlic za kavo iz britanija-srebra, — 1 težki zajemalec za juho iz britanija-srebra, — 1 težki zajemalec za mleko iz britanija-srebra, — 6 podstavkov fino cizilovanih, — 6 podnožnikov iz prav dobrega britanija-srebra, — 3 lepi težki kozarčki za jaca, — 3 krasni prav fini sladkerniki, — 1 izvrstni solnjak ali poprnjak, — 1 čajni cedilnik, prav fine sorte, — 2 krasna sobanska namizna svečnika, — 2 prav fina alabastrnasta nastavka za svečnike. 50 komad.

Vseh tukaj navedenih prekrasnih 50 komad stane skupno gl. 6.70

Naročbo izvršujeta po povzetji ali proti pošiljati denara, dokler je kaj blaga v zalogi, gospoda **Blau & Kann,** General-Depot der Britannia-Silber-Fabriken: Wien I., Elisabethstrasse 6.

Na stotine zahvalnih in pripoznalnih pisem je na javni pregled v našem bureau.

Pri naročbah zadostuje napis: **BLAU & KANN, WIEN.**

Št. 234/E

Oznanilo.

Se daje javno na znanje, da v zmislu obstoječih pravil bodo začele vsako leto navadne počitnice letos dne 3. prihodnjega oktobra in nehale dne 17. tistega meseca.

Med tem časom so ustavljena vsa razmotavanja opravil v zastavljavnici in prav tako v hranilnici.

Ravnateljstvo zastavljavnice in z njo združene hranilnice.

V Gorici, dne 18. septembra 1880.

Ravnatelj: Dom. Lovisoni.

F. WOKULAT-ova

knjigarna v Gorici priporoča svojo zalogo šolskih knjig in šolskih priprav za vse šole.

V BUKVARNI PATERNOLLI-JEVI

na Travniku v Gorici

se dobivajo sledeče

„Vojaške knjige“

za c. k. vojake slovenske narodnosti potrjene od c. kr. državnega vojnega ministerstva

1. SLUŽBOVNIK (Dienst Reglement) za c. kr. vojsko I. del (slovenski) . . . . . gl. —40
2. SLUŽBOVNIK (Dienst Reglement) za c. kr. vojsko II. del (slovenski) . . . . . „ —35
3. SLUŽBOVNIK (Dienst Reglement) slovensko-nemški za c. k. vojsko po vprašanjih i odgovorih II. del (s 4 podobami) . . . . . „ —40
4. SLUŽBOVNIK (Dienst Reglement) slovensko-nemški za c. kr. vojsko po vprašanjih i odgovorih III del . . . . . „ —30
5. GARNIZONSKA i stražna služba slovensko-nemška po vprašanjih i odgovorih (Garnisons- und Wachtdienst) . . . . . „ —35
6. NOVA PUŠKA slovensko-nemška po vprašanjih i odgovorih . . . . . „ —26
7. PODUK O ZEMLJIŠČU (Terrainlehre) slovenski s 1 podobo . . . . . „ —10
8. BOJNA SLUŽBA, raztreseno vojevanje, nova puška, slovensko-nemški i nemško-slovenski slovarček (Felddienst) slovenski (s 4 podobami) . . . . . „ —40
9. GRAMMATIK der slovenischen Sprache für Deutsche (vojaška slovnica) 1.20

Vse te knjige se lahko naroče tudi: v Gorici pri Dase-ju, v Trstu pri Dase-ju, v Ljubljani v katoliški bukvarni, v Celovcu v tiskarni družbe sv. Mohora, v Celji pri Draxlerju, v Mariboru pri Novaku, v Gradcu pri Cieslar-ju in na Dunaju pri Seidl-ju.

Priporočujem

Starišem, ki želijo svoje otroke šolarje v dobri hiši ohraniti, prav pripravo stanovanje pod kapelo hiš st. 6.

En duhovnik.

Učiteljske službe.

V ovom školskem kotaru su izprašnjene sledeče učiteljske službe:

Učitelja III. verste na jednorazrednici u Tatreh in Brezovice sa slovenskim učnim jezikom.

Sa ovimi službami sa sakupljeni dohodci utemeljeni zemaljskim zakonom za Istriju od 3. novembra 1874 br. 30 odnosno od 10. dec. 1878.

Oni, koji traže za podelenje jedne ili druge ovih službah prositi imadu redno dokumentirane molbenice, ako su jurve u službi, tragom predpostavljene oblasti, ako jošte neslužbe, ravnim putem najdalje do 20. oktobra t. g. na ovo c. k. kotarsko školsko vječe odpremiti.

C. k. kotarsko školsko vječe
Voloska dne 24. septembra 1880.

Praktikanta,

kateri ima nekoliko pojma o geometričnem risanju, išče v Gorici uradno pooblaščen zemljemerec. Prednost ima, kdor zna slovenski in italijanski jezik.

Praktikant dobi koj po prvem mesecu primerno nagrado.

Pojasnila daje iz vljudnosti opravništvo „Soče“.